

Opštinsko udruženje multiple skleroze Bijelo Polje

Za: Komisiju za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama

OSNOVNI PODACI O PREDLOŽENOM PLANU I PROGRAMU

1.Naziv projekta	POMOĆ U KUĆI,PERSONALNI ASISTENT U DOMOVIMA LJUDI,KOJI ŽIVE SA MULTIPLOM SKLEROZOM
2Podnositac projekta(naziv organizacije)	OPŠTINSKO UDRUŽENJE MULTIPLE SKLEROZE BIJELO POLJE
3.Ime odgovorne osobe za realizaciju projekta	LIDIJA GUBERINIĆ,KOORDINATORKA PROJEKTA
4.Adresa	ROGOJEVIĆI, BIJELO POLJE
Telefon	067-331-754
e-mail	lidijaguberinic@gmail.com
5.Žiro račun	510-19919-35 CKB
6.PIB	02690071
6.Mjesto realizacije projekta	BIJELO POLJE

7. Oblast:

(zaokružite oblast za koju konkurišete)

- održuje raznovrsnost i viši nivo i kvalitet usluga u oblasti socijalne i dječje

zaštite , zaštite prava lica sa invaliditetom i drugih oblika zaštite

- doprinosi afirmaciji i valorizaciji kulturnog potencijala ,tradicije i kulturne posebnosti opštine ,podizanja nivoa urbane kulture i očuvanja kulturne baštine ;

- doprinosi razvoju lokalne demokratije

- unapredjivanju rada organa lokalne uprave, ostvarivanju principa transparentnosti i odgovornosti u redu organa;

- podstiče ekonomski razvoj opštine,

- doprinosi očuvanju sela i podstiče ruralni razvoj;

- doprinosi očuvanju životne sredine i održivog razvoja;

8.Vrijeme realizacije:

9.Ukupni potraživani iznos od Komisije:**4.032,00EUR**

I SAŽETAK PROGRAMA

a)Cilj projekta

Glavni cilj je svakako smanjenje nezaposlenosti i poboljšanje kvaliteta života članova Udruženja, korisnika projekta, njihovih porodica i realizacija prioriteta Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje i promovisanje Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom. Drugi cilj je specifičan psihički momenat kod pacijenta, jer realizacijom ovog projekta prevazilazi se osećaj usamljenosti, jer mlada,bolela osoba se socijalizuje, razvija kod sebe osećaj vrednosti, znajući da društvo preko NVO sektora brine o njoj.

Osjećaj vrednosti je bitan iz dva razloga:

Multipla skleroza utiče na psihičko stanje pacijenta koji se povlači u sebe zbog nemogućnosti samostalnog obavljanja osnovnih životnih potreba i pada u depresiju, bez volje da komunicira ili da se druži sa zdravim članovima društvene zajednice.

Ljudi, koji žive sa multiplom sklerozom su generalno pogodjeni teškim saznanjem o neizlečivoj bolesti, koja pre ili kasnije dovodi do invaliditeta i ne mogu se sa tim pomiriti.

b)Ciljne grupe i broj ljudi koji će imati koristi od planiranog projekta.

Bijelo Polje je epicentar ovog oboljenja i po našoj zvaničnoj statistici, tj. bazi podataka našeg Udruženja, broj bolelih je 41, mada nezvanični podaci ukazuju na tri puta veći broj bolelih.

U Bijelom Polju imamo 13 članova Udruženja, koji su korisnici ortopedskih pomagala, kojima je preko potrebna pomoć u kući, tj. PERSONALNI ASISTENT. Indirektnih korisnika je znantno više, što zavisi od broja članova porodice. Korist će imati i šira društvena zajednica, jer dolazi do pozitivne afirmacije sredine, u kojoj se projekat

implementira. Realizacija ovog projekta ima svoj akcenat na medijskom monitoringu, informiše se društvena javnost sa ciljem da se svest ljudi podigne na viši nivo, kada su u pitanju potrebe osoba sa invaliditetom, pa se tako promoviše Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom.

c) Glavne aktivnosti

Projekat personalni asistent u domovima ljudi, koji žive sa multiplom sklerozom, a za svoje kretanje koriste ortopedska pomagala, je iniciran od članova Udruženja, kao konkretan vid pomoći. Aktivnost personalnog asistenta je da opere površine (stakla, podove, zidne pločice, nameštaj) da po potrebi okupa korisnika ove vrste pomoći, pomogne u promeni jednokratnih pelena, pristavi ili zgotovi ručak, pomogne korisniku da se u invalidskim kolicima proseta na svežem vazduhu, da čita literaturu oboleloj osobi, da ode do apoteke, trgovine..

d) Mesto realizacije

Projekat se realizuje u domovima direktnih korisnika projekta, članova Udruženja multiple skleroze u B. Polju.

e) Ukupni budžet i iznos tražen od Komisije

Ukupni budžet prijedloga je 4.032,00 eur i Udruženje potražuje ukupan iznos od Komisije.

II-Detaljnije informacije o planu i programu

2.1 Opis problema

Multipla sklerozu je oboljenje koje napada odraslu populaciju, najčešće od 17 do 47 godina. Žene oboljevaju dva puta češće od muškaraca. Bolest je češća u zemljama koje su između 40. i 65. stepena severne geografske širine, i vrlo je retka u tropima i na Dalekom istoku. Nezavisno o ovome, u svakoj zemlji postoji regija sa posebno velikom ušestalošću MS-a, tzv. "fokusi" ili "žarišta". U Crnoj Gori bolest je učestala na severu (potez od Kolašina do Berana i Bijelog Polja), s tim da je Bijelo Polje epicentar oboljenja. Ova mesta nazivaju se "mesta visokog rizika", jer čovek sa sobom nosi visoki rizik po mestu rođenja, tako da 19 osoba, kojima je dijagnostikovana MS i koji danas žive u Podgorici rođeni su u navedenom geografskom miljeu, odakle su sa sobom poneli "visoki rizik" oboljenja. Ova bolest je različita od pacijenta do pacijenta. Najčešći simptomi ove bolesti su: opšta obamrstlost, smanjenje oštine vida, gubljenje snage u jednom ili više udova, poremećaj ravnoteže i vrtoglavica, dvoslike u vidnom polju, bolni grčevi, subjektivne smetnje oseta, mentalni poremećaji, teška depresija.... Ovo oboljenje u većini slučajeva završava teškim invaliditetom. Uzrok, pa time i izlečenje

multiple skleroze nisu još otkriveni.

Personalni asistent je pomoć osobama koje ne mogu samostalno da se kreću, hrane, presvlače, koja olakšala bi obavljanje svakodnevnih funkcija (od lične higijene, do hranjenja) i time bi se porodici olakšala svakodnevna briga oko pacijenta. Takodje, briga o prostorijama u kojima obolela osoba boravi, odlazak u apoteku, kod doktora, u šetnju, prodavnicu je bitan momenat u socijalizaciji obolele osobe. Problem porodica sa osobom, oboleлом od MS je višestruk; od starih i nemoćnih roditelja koji se brinu o svom obolelom potomku, ili u većini slučajeva zanemarivanje radnog odnosa zbog brige supružnika, jedno o drugom, pa do pojave I razvijanja tri demona: osećaja bespotrebnosti, osećaja beskorisnosti I osećaja bespomoćnosti kod obolele osobe. S obzirom da svaka bolest, a posebno bolest, kojoj se ne zna lek u bitnoj meri pregresivno napreduje ukoliko obolela osoba ne ojača svoj identitet i ukoliko se oseća zaboravljenom, bitno je ostvariti ovaj projekat. Realizacijom ovog projekta upotpunio bi se sistem zdravstvene zaštite i socijalne zaštite osoba koje žive sa sklerozom multipleks. Ovaj projekat je spoj personalne asistencije i pomoći u kući, jer program aktivnosti geronto domaćica naprosto isključuje kao svoje korisnike ljude, obolele od multiple skleroze, jer nijedan naš član Udruženja nema iznad 60 godina starosti.

2.2 Ciljevi programa

Glavni cilj programa je konkretna pomoć ljudima, koji žive sa invaliditetom da podigne se na viši nivo sveukupni kvalitet njihovog života.

Specifični ciljevi su implementacija Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje, prilagođavanje i dopunjavanje sistema zdravstvene i socijalne zaštite, osobama, koje žive sa multiplom sklerozom.

2.3 Ciljne grupe

Direktna ciljna grupa su članovi Udruženja multiple skleroze Bijelo Polje, a indirektna ciljna grupa su članovi njihovih porodica i šira društvena zajednica u kojoj se projekat realizuje.

2.4 Detaljan opis aktivnosti

1. Obaveštavanje o pokretanju projektnih aktivnosti korisnika

projekta,koordinatorka projekta obaveštava u domovima korisnika,sedam dana.

2.Odabir korisnika,po principu trijaže,na osnovu zdravstvenog,i socio-ekonomskog statusa korisnika u periodu od sedam dana,a nosioci ove aktivnosti su asistent na projektu i koordinatorka projekta.

3.Prikupljanje podataka o potrebama korisnika projekta i izrada individualnih planova aktivnosti se odvija u okviru pripremne faze i uključuje aktivnosti koordinatorke projekta i asistenta na projektu,odvija se tokom sedam dana.Nosioci aktivnosti rade beleške o sveukupnom statusu korisnika projekta,zdravstvenom i socio-ekonomskom.

4.Odabir i angažovanje personalnih asistenata,koji rade koordinirani od strane koordinatorke projekta, tokom tri dana.

5.Aktivnosti personalnih asistenata su usmerene ka zadovoljavanju ličnih potreba članova Udruženja koji se kreću uz pomoć ortopedskih pomagala ,i potrebe prostorija u kojima korisnici projekta žive i ove aktivnosti odvijaju se tokom četiri meseca.

6.Evaluacija projektnih aktivnosti,potpunjavanje upitnika od strane direktnih korisnika projekta,nakon drugog meseca i četvrtog meseca projekta.Ovu aktivnost radi asistent na projektu.Tako ćemo dobiti konstruktivne smernice za naše dalje aktivnosti,i odgovori u upitnicima će ukazati na bitne odlike korisničkih očekivanja i dobijenog u realizaciji projekta.

7.Obaveštavanje putem medija o realizaciji projektnih aktivnosti,promovisanje Konvencije UN-a i Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje,zadužena je koordinatorka aktivnosti i volonteri.

8.Održavanje tribine u prostorijama Udruženja multiple skleroze Bijelo Polje,gde će biti pozvani predstavnici Centra za socijalni rad,Lokalne uprave Bijelo Polje,kancelarije za osobe sa invaliditetom,Zavoda za zapošljavanje,medija,od kojih očekujemo konstruktivne smernice za dalji rad ka održivosti ovog projekta,sa tendencijama za razvijanje partnerske saradnje sa ovim institucijama.Ova aktivnost je u nadležnosti koordinatorke projekta,asistenta na projektu i volontera,a reazovaće se na kraju projekta.

9.Pisanje završnih izveštaja,finansijskog i narativnog ,radi koordinatorke projekta.

10. Vođenje finansijskih iskaza,aktivnost finansijskog menadžera tokom celog trajanja projekta.

2.6 .Način praćenja i procena uspešnosti realizacije

Ovaj projekat je vid pružanja konkretnе pomoći ljudima koji žive sa multiplom sklerozom.U biti, on je i jačanje ličnosti obolelih osoba,korak napred u stavljanju bolesti pod kontrolom,socijalizacija obolelih,time i konkretan način da se unapredi zdravlje,ne samo ljudi,koji žive sa ms-om,već i šire društvene zajednice.Sama informisanost o rezultatima projektnih aktivnosti podiže svest šire društvene zajednice o potrebama osoba sa invaliditetom,a podizanje samopouzdanja i sposobnosti ovim projektom pomoći će osobama obolelim od multiple skleroze da iskoriste svoje preostale raspoložive mogućnosti.Na kraju drugog meseca ostvarenja projektnih aktivnosti,korisnici rade upitnik,a njihovi odgovori nam iniciraju dinamiku nastavka projekta i na osnovu odgovora trudimo se da u pravo vreme na pravi način reagujemo sa ciljem kvalitetnijeg nastavka projektnih aktivnosti.Na taj način i korisnici imaju aktivnu ulogu u realizaciji projekta,a nama je cilj da korisnici ne budu samo pasivni korisnici usluga,već da aktivno učestvuju,kreiraju zajedno sa nama aktivnosti na projektu,da i na taj način preuzmu kontrolu nad svojom bolešću i shvate da su i korisni i potrebni društvu.Na kraju projekta korisnici rade upitnik,koji će nam dati smernice za dalje aktivnosti,kada je u pitanju ovaj servis usluga.

Osim informativnog,tribina,koju organizujemo tokom četvrtog meseca realizacije projektnih aktivnosti, ima i edukativni karakter i na njemu očekujemo učešće predstavnika

JZU I Zavoda za socijalni rad i staranje,od kojih treba da dobijemo konstruktivna uputstva za dalji rad.Time realizujemo deo multisektoralnog pristupa osobama obolelim od ms-a,koji je kao takav jedino i adekvatan. Projekat je potreban i nakon planiranog vremenskog okvira realizacije,i Udruženje će nastojati da nadalje kontinuirano obezbedjuje finansijska sredstva za permanentnu aktivnost personalnih asistenata.

Na osnovu broja članova Udruženja,koji su direktni korisnici projekta,broja prisutnih pozvanih osoba na tribini,broja medijskih članaka,kvantitativno ćemo proceniti uspešnost projekta.Kvalitativno unapređenje ćemo postići,jer ovaj projekat je korak napred u implementaciji Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje i jer upotpunjava i prilagođava sistem zdravstvene i socijalne zaštite,kada su u pitanju osobe sa invaliditetom.

Inovacija ovog projekta leži u činjenici da su širom Crne Gore geronto projektima obuhvaćene osobe, starije preko 65 godina, koje su usamljene i u stanju socijalne pomoći.

Projektom PERSONALNI ASISTENT pomeraju se granice starosne dobi u korist obolelih, koji ne mogu ili mogu veoma teško da brinu o sebi. Ovo je nov način da šira društvena zajednica putem donacija implementiranih kroz NVO ukazuje brigu za marginalizovane grupacije društva.

Takođe, ovo je i rasterećenje budžeta u slučaju pomoći u kući kojeg mnogi ne mogu finansijski priuštiti.

Udruženje je u svakom trenutku spremno primiti Evaluatora,koga bi angažovao donator i sa njim biti u redovnoj komunikaciji.

2.7.Održivost

Ovaj projekat insistira svoj nastavak,permanentno i kontinuirano.Očekujemo da se aktivnost personalnih asistenata realizuje u budućem vremenu,kao obavezan vid zadovoljavanja potreba osoba sa invaliditetom,kroz primenu Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje i u tome vidimo i finansijsku i institucionalnu i stratešku održivost našeg projekta.

3.Budžet

Rb.	Kategorija troškova	Jed. mere	Cena Jed. mere	Broj	Ukupno EUR	Drugi izvori	Potražuje se od Komisije
	Aktivnost 1						
1.	Personalni asistent 1,po ugovoru o delu,bruto honorar	mesec	272,50	4	1090,00	/	1090,00
2.	Personalni asistent 2,bruto honorar	mesec	130,80	4	523,20	/	523,20
	Podzbir I				1613,20		1613,20
	Aktivnost 2						
3.	Honorar asistenta na projektu,bruto	mesec	109,00	4	436,00		436,00
4.	Honorar koordinatora projekta,bruto	mesec	218,00	4	872,00	/	872,00
5.	Putni troškovi personalnih	mesec	120,00	4	480,00	/	480,00

	asistenata-II						
6.	Putni troškovi koordinatorke projekta i asistenta na projektu	mesec	50,00	4	200,00	/	200,00
7.	Troškovi evaluacije Press konferencija U prostorijama Udruženja	sat	00,00	2	00,00	/	00,00
8.	Troškovi tribine,osvježenje	Sat	40,00	2	80,00	/	80,00
9.	Honorar finansijskog menadžera,bruto	mesec	32,70	4	130,80		130,80
	Podzbir II				2.198,80		2.198,80
	Administrativni troškovi						
9.	Troškovi kancelarijskog materijala	mjesec	15,00	4	60,00	/	60,00
10.	Troškovi komunikacije Telefon,internet	mjesec	40,00	4	160,00	/	160,00
	Podzbir III				220,00		220,00
Ukupni troškovi					4.032,00		4.032,00

15. Detaljnije informacije o podnosiocu programa

Opštinsko udruženje multiple skleroze Bijelo Polje je nevladina,neprofitna,nepolitična organizacija,osnovana 2007,godine,na inicijativu Udruženja multiple skleroze Crne Gore.Vizija našeg Udruženja je inkluzivno društvo.Misija našeg Udruženja je poboljšanje sveukupnog kvaliteta života ljudi,koji žive sa multiplom sklerozom.Radimo na podizanju svesti javnosti o potrebama,ali i pravima,koja proističu iz obaveza i dužnosti,mladih osoba,obolelih od multiple skleroze.U našem radu primenjujemo princip jednakosti,kao etički imperativ demokratskom razvoju društva,tako da svi članovi našeg Udruženja,bez obzira na formu multiple

skleroze i činjenicu da li su ili nisu korisnici invalidskih pomagala, obuhvaćeni su, po principu trijaže, svim našim aktivnostima. Projektnim sredstvima obezbeđujemo multisektoralni pristup osobama obolelim od multiple skleroze i realizujemo pomoć u kući, sa personalnom asistencijom, kućne posete fizioterapeuta i psihosocijalno osnaživanje identiteta obolele osobe i njene porodice.

Udruženje promoviše implementaciju Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom na svim nivoima.

Udruženje podržava uključivanje pitanja invalidnosti u lokalnoj politici, preko uloge u monitoringu implementacije Lokalnog plana akcije u oblasti invalidnosti za Bijelo Polje.

Udruženje pruža podršku i sarađuje sa organizacijama osoba sa invaliditetom u Bijelom Polju, Crnoj Gori i regionu.

Ciljevi Udruženja su unapredjenje prava i delovanje na izjednačavanju mogućnosti osoba obolelih od multiple skleroze i srodnih bolesti. Poticanje i iniciranje unapredjenja istraživanja, lečenja, rehabilitacije i zaštite osoba obolelih od multiple skleroze, iniciranje i predlaganje nadležnim telima mera za unapredjivanje društvenog položaja i uloge obolelih od multiple skleroze. Razvijanje metoda socijalizacije ljudi koji žive sa multiplom sklerozom. Organizacija i udruživanje u medjunarodne organizacije multiple skleroze i izgradjivanje partnerskih odnosa kao temelja obostranog uvažavanja udruženih članica, provodjenje i finansiranje projekata. Osnaživanje ukupne organizacione strukture, udruživanje i briga o informativnoj delatnosti, finansiranju, zakonskoj regulativi, zapošljavanju i medjunarodnoj saradnji.

Misija naše organizacije je konkretna realizacija humanosti, unapredjenje lečenja, rehabilitacije i zaštite osoba koje žive sa multiplom sklerozom i srodnim bolestima invaliditeta. Naše Udruženje je član Udruženja multiple skleroze Crne Gore i član neformalne Koalicije organizacija osoba sa invaliditetom Bijelo Polje-Savez OOSI.

Lidija Guberinić, koordinatorka projekta je po srednjoj stručnoj spremi pedijatrijska sestra, a bolest sklerozu multipleks ju je presekla na šestoj godini fakulteta medicine. Noseći se sa ovom bolešću, Lidija Guberinić je snagom volje stala na svoje noge, na inicijativu Udruženja multiple skleroze Crne Gore – Podgorica, osnovala Opštinsko udruženje multiple skleroze Bijelo Polje i vodi ovo Udruženje u cilju pomoći obolelima u opštini Bijelo

Polje, delujući i putem medija na široku društvenu svest o težini ovog oboljenja.

Do sada smo medijski djelovali na TV SAN i RTCG-1 o problematici sa kojom se susreću ljudi, koji žive sa multiplom sklerozom, koristili dnevne listove Dan i Vijesti da podignemo svest ljudi u široj društvenoj zajednici na viši nivo, jer smo prepoznali u medijima veliki izvor snage i uticaja naše kampanje javnog zastupanja osoba sa invaliditetom.

Naši finansijski partneri u realizaciji pomenutih projekta su SO Bijelo Polje, Skupština Vlade Crne Gore, Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na srećU, Fond za aktivno građanstvo iz Podgorice, tj. EU posredstvom fAKT-a.

Sastav Upravnog odbora: dr Rasim Agić, direktor JZU Doma zdravlja B. Polje
Mensur Guberinić, nastavnik
Golub Obradović, dipl. pravnik